

Götene kommun

INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG

Riktlinjer för serveringstillstånd och öl klass II

Antaget i socialnämnden

2006-09-27

Dnr 06/soc 113

RIKTLINJER FÖR SERVERINGSTILLSTÅND OCH DETALJ-HANDEL MED ÖL KLASS II, 2005-11-15

Ersätter tidigare reviderade riktlinjer 2001-11-20.

ALKOHOLLAGEN/ALLMÄNNA RIKTLINJER

Riksdagen beslutade att införa en ny Alkohollag (1994-1738), som från och med 1995-01-01 ersätter Lagen om handel med drycker (LHD). Ändringarna i lagen har nu skett och gäller från 2003-07-01. Kommunen skall bedöma om risker för alkoholpolitiska olägenheter uppstår vid en restaurangetablering. Att begränsa konsumtionen och motverka alkoholskador är ett övergripande mål för samhällets alkoholpolitik och därmed även för serveringspolitiken.

Serveringstillstånd krävs för servering av starköl, vin och starksprit. Anmälan ska göras till kommunen innan servering eller försäljning av öl klass II.

Av propositionen framgår att EU:s rättsregler förutsätter att kriterierna för tillståndsgivning uppfyller visa normer:

- De ska vara objektiva och inte diskriminerande. Den tillståndssökande ska garanteras rättssäkerhet och lika behandling.
- Tillståndsgivningen ska bygga på i lag angivna grunder. Prövningen baseras på fastställda kriterier i lag, förordning eller myndighetsföreskrifter. Besluten kan överklagas till domstol.
- De ska vara publicerade och förväg kända.

Inom dessa ramar kan kriterier utformas så att den svenska restriktiva alkoholpolitiken inte äventyras.

Enligt alkohollagen är det angeläget att i tillståndsprövningen ge stor tyngd åt polisens yttrande om ordningsläget i området för den tänkta etableringen samt åt miljö- och byggnadsnämndens bedömning av risken för att närboende störs. Lokalens säkerhet bedöms och godkänns av räddningstjänst. Kommunen kan således förhindra restaurangetablering i särskilt känsliga områden, exempelvis i närhet av ungdomsgårdar, bostadsområden, skolor, idrottsplatser eller i områden med känd missbruksproblematik. Om antalet restauranger i ett område har ökat eller riskerar att öka till en sådan omfattning att alkoholpolitiska olägenheter bedöms vara för handen, kan kommunen som tillståndmyndighet vägra nya serveringstillstånd mot bakgrund av en alkoholpolitisk helhetsbedömning. Det bör poängteras att alkohollagstiftningen har tillkommit för att begränsa alkoholens skadeverkningar och ska i första hand ses som en skyddslagsstiftning.

Av 7 kap 9 § Alkohollagen framgår att serveringstillstånd får vägras om serveringen kan befaras medföra olägenheter från alkoholpolitisk synpunkt – även om övriga krav är uppfyllda. Alkohollagen slår fast att i de fall alkoholpolitiska hänsyn ställs mot företags- ekonomiska eller näringspolitiska bör de alkoholpolitiska hänsynen ha företräde.

Riktlinjerna ska kunna ändras när rättspraxis och allmänna råd erhålls.

För serveringstillstånd till allmänheten krävs enligt Alkohollagen att sökanden har en personlig lämplighet för att bedriva restaurangverksamhet, både vad beträffar kunskap i alkohollagen och skötsamhet. Vidare poängteras att alkoholpolitiska olägenheter inte får uppstå genom restaurangetableringen. De sedan länge gällande grundsatserna att ordning, skötsamhet och trevnad ska råda vid servering är fortfarande aktuella.

Tillståndsmyndigheten får meddela de villkor och föreskrifter som behövs för att de alkoholpolitiska målen ska uppfyllas.

Ärenden som ska beslutas enligt alkohollagen och där en avgift ska erläggas, handläggs inte förrän avgiften är erlagd.

Socialnämndens (eller motsvarande) riktlinjer för serveringstillstånd

Grundförutsättningarna för att erhålla ett serveringstillstånd är att behörighetskraven i lagen är uppfyllda. Dessutom ska inhämtade remissyttranden inte ge anledning att befara att alkoholpolitiska olägenheter uppstår i samband med restaurangetablering eller utökat serveringstillstånd. Polismyndigheten och miljö- och hälsoskyddsnämnden samt räddningstjänst ska yttra sig innan beslut i tillståndsärenden tas. Skatte- och kronofogdemyndigheten ska höras.

Det finns tretton olika typer av tillstånd

1. Permanent serveringstillstånd till allmänheten
2. Permanent serveringstillstånd till slutet sällskap
3. Tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten
4. Tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap
5. Utvidgat serveringstillstånd
6. Utvidgat serveringstillstånd vid enstaka tillfälle i egen lokal.
7. Utökad serveringstid
8. Utökad serveringstid tillfälligt vid enstaka tillfälle
9. Tillfälligt tillstånd till konkursförvaltare
10. Ändringar i ägarförhållande med samma juridiska person, bolagsändring.
11. Permanent paustillstånd
12. Tillfälligt tillstånd vid pausservering
13. Övriga tillfälliga tillstånd

Sökandens personliga lämplighet

Den personliga vandeln bedöms utifrån ekonomisk och social skötsamhet samt utifrån eventuell brottslig belastning. Dessutom ska den sökande ha ekonomiska förutsättningar att sköta verksamheten på ett tillfredställande sätt. Sökanden ska ha kunskap om den svenska alkohollagstiftningen. Serveringsansvarig måste ha en anställning och vara anmäld till kommunen. Alkoholservering får inte förekomma om tillståndshavaren eller utsedd och rapporterad personal inte är närvarande på serveringsstället. Sökanden/tillståndshavaren ska tillse att serveringspersonal har kunskaper i svensk alkohollagstiftning.

Lokalernas ändamålsenlighet (permanent tillstånd)

Lokalerna ska vara godkända av miljö- och byggnadsnämnden och av arbetarskyddsmyndigheten. Lokalerna ska också vara godkända av Räddningstjänst. De ska vara av god standard och vara överblickbara. Beredning av råvaror ska kunna ske. Köksutrustning och beredningsytor ska vara avpassade för ett rikt och varierat utbud av lagad mat. Lagad mat ska kunna tillhandahållas under hela serveringstiden. Ekonomilokalerna och antalet sittplatser ska vara tillfredsställande. Drinkbar ska utgöra en mindre del av restaurangen. Uteservering ska vara belägen i direkt anslutning till restaurangen och vara överblickbar. Serveringsområdet ska vara klart avgränsat.

1. Permanent serveringstillstånd till allmänheten

- Med permanent tillstånd menas tillstånd tills vidare. Innefattar även säsongsrättigheter där det är fråga om verksamhet som drivs över flera säsonger.
- Serveringstillstånd kan prövas, men utfärdas inte förrän lokalen är färdigbyggd/ombyggd i enlighet med vad som anges i ansökan.
- Handläggningen omfattar sökandens alla serveringsytor.
- På många alkoholserverande restauranger föreligger behov av dörrvakt. Kommunen ska av alkoholpolitiska skäl verka för att av polismyndigheten prövad och förordnad ordningsvakt i så hög utsträckning som möjligt används på sådana restauranger.
- Om störningar uppkommer inomhus eller på uteserveringen kan kommunen villkora om tidigare stängning, vakter eller bordservering.
- Kassaapparat ska vara godkänd. Kvitto ges till varje kund.

2. Permanent serveringstillstånd till slutna sällskap

Serveringstillstånd kan ges till förening, företag eller annat slutet sällskap. Kan också meddelas entreprenör som anordnar tillställning på uppdrag av slutet sällskap. Kraven på kök och på sökandens utbildning är lägre ställda än vid servering till allmänheten. Det får inte vara fråga om anordnad tillställning som enligt 2 kap 3 § Ordningsslagen anses som offentlig.

Vid prövning av ansökan om serveringstillstånd ska följande krav vara uppfyllda:

- Begränsad krets av personer som har någon form av gemensamt intresse i förening eller annan sammanslutning, utöver den aktuella händelsen.
- Innan tillställningen börjar ska arrangören exakt veta vilka personer som kommer, genom att på lämpligt sätt ta emot anmälningar från de deltagande.
- Serveringslokalen får inte vara öppen för inläpp av gäster under pågående tillställning. Om entréavgifter tas och lokalen är öppen för nya gäster innebär detta att servering bedrivs till allmänheten.

- Annonsering i massmedia, via Internet eller liknande är ej tillåten.
- Lagad mat ska tillhandahållas vid tillställningen.
- Ungdomar under 18 år får inte serveras alkoholdrycker.
- Anmälan till kommunen varje gång när servering kommer att ske.
- Kassaapparat ska vara godkänd. Kvitto ges till varje kund.

3. Tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten

Gäller för festivaler och liknande enstaka evenemang:

- Sökanden ska ha beviljats markupplåtelse.
- Miljöförvaltningens krav på livsmedelshantering ska vara uppfyllda.
- Säkerheten på serveringsområdet ska vara godkänd av Räddningstjänst.
- Lagad mat ska tillhandahållas.
- Serveringen ska bedrivas i en avgränsad serveringsyta. Antalet sittplatser ska vara tillräcklig och avgränsningarna ska vara acceptabla, det vill säga tydliga.
- Ansvariga för serveringen ska vara lämpliga för uppgiften, d v s vara godkända som ansvariga för alkoholservering enligt Alkohollagen. Kunskaper i svensk alkohollag krävs.
- Betyggande uppsikt över serveringen måste garanteras.
- Servering av spritdrycker tillåts ej.
- Om flera restauranger ingår i ett arrangemang och önskar servera alkoholdrycker ska samtliga söka sitt eget tillstånd. Varje tillstånd har eget serveringsområde.
- Kassaapparat ska vara godkänd. Kvitto ges till varje kund.

4. Tillfälligt serveringstillstånd för slutet sällskap

- Samma krav som för permanent serveringstillstånd för slutet sällskap gäller.
- Sökes mer än tolv gånger per år av samma sökanden eller av olika sökanden på ett och samma serveringställe ska en permanent ansökan inlämnas till kommunen (dispositions rätt).
- Slutna sällskap ska med skiss visa serveringslokalen och var på serveringsstället alkohol ska serveras.

Serveringstillstånd krävs dock inte för servering som ordnas:

- Utan vinstintresse
- I andra lokaler än där det bedrivs yrkesmässig försäljning av alkoholdrycker eller lättdrycker
- Vid ett enstaka tillfälle för vissa i förväg bestämda personer
- Utan annan kostnad för deltagarna än kostnaden för inköp av dryckerna.

Uppfylls inte samtliga fyra kriterier måste man ansöka om tillstånd för att få servera alkohol.

5. Utvidgat serveringstillstånd

Gäller tillståndshavare med vin- och starkölsrättigheter som ansöker om att få servera även spritdrycker, sökanden med tillstånd för slutna sällskap som vill servera till allmänheten samt restauranger som vill utöka sin serveringsyta.

För utvidgning av lokal gäller följande:

- Hyreskontrakt/ägarbevis måste finnas.
- Störningar för närboende eller andra olägenheter får inte uppkomma genom utvidgning.
- Bygglov.

6. Utvidgat serveringstillstånd tillfälligt vid enstaka tillfälle i egen lokal.

Utökad serveringsyta kan beviljas vid enstaka tillfälle. Godkännande av miljömyndighet och polismyndighet krävs.

7. Utökad serveringstid

Detta gäller exempelvis restauranger som vill servera en längre tid än vad nuvarande serveringstid medger.

8. Utökad serveringstid tillfälligt vid enstaka tillfälle

Gäller permanent tillstånd förlängning av serveringstiden.

Utökad serveringstid kan beviljas vid enstaka tillfälle till klockan 03.00. Godkännande av miljömyndighet och polismyndighet krävs.

9. Tillfälligt tillstånd till konkursförvaltare

Ansökan från konkursförvaltare eller konkursbo kan behandlas utan remissarbete. Tillståndet begränsas till en kortare tid och ansökan behandlas med förtur.

10. Ändringar i ägarförhållande med samma juridiska person. Bolagsändringar.

Ändring av person i bolag ska anmälas till tillståndsmyndigheten.

11. Permanent paustillstånd

Servering i teater/konsertlokalers foajé.

Alkohollagens krav på sökandens lämplighet gäller. Dessutom ska lokalen vara lämplig vad beträffar toaletter, brandsäkerhet mm. Serveringstillståndet får endast omfatta starköl och vin. Det ställs inga krav på kök eller lagad mat. Servering får endast ske i paus under föreställning. Alkoholservering får inte ske i samband med evenemang där stor del av publiken är under 18 år.

Kassaapparat ska vara godkänd. Kvitto ges till varje kund.

12. Tillfälligt tillstånd till paustillstånd

Servering i teater/konsertlokalers foajé.

Alkohollagens krav på sökandens lämplighet gäller. Dessutom ska lokalen vara lämplig vad beträffar toaletter, brandsäkerhet m.m. Serveringstillståndet får endast omfatta starköl och vin. Det ställs inga krav på kök eller lagad mat. Servering får endast ske i paus under föreställning. Alkoholservering får inte ske i samband med evenemang där stor del av publiken är under 18 år.

Kassaapparat ska vara godkänd. Kvitto ges till varje kund.

13. Övriga tillfälliga tillstånd

Avser exempelvis mindre ändringar av tillfälliga bardiskar. Korttidstillstånd som avser max sex timmar, i närheten av restaurangen, med förutsättningen att restaurangen innehar permanent serveringstillstånd.

Avslag på ansökan om serveringstillstånd

Avslag på ansökan om serveringstillstånd ges i följande fall:

- När polismyndigheten avstyrker ansökan med hänvisning till att närboende utsätts för eller riskerar att utsättas för bullerstörningar och/eller ordningsproblem från serveringsstället samt dess omgivning.
- När skattemyndigheten och/eller kronofogdemyndigheten avstyrker ansökan med hänvisning till ekonomiska olägenheter.
- När kommunen äger kännedom om missförhållanden på serveringsstället eller sökandens olämplighet.
- För uttalat drogliberala eller andra rörelser, där kommunen inte har någon anledning att stödja serveringstillstånd för alkoholdrycker.

- När sökanden eller serveringslokalerna inte motsvarar Alkoholagens bestämmelser.
- När alkoholpolitiska olägenheter bedöms uppstå.

Tillställning som vänder sig till ungdomar

När serveringsstället vänder sig till ungdomar bör ej alkohol säljas. Säljes alkohol bör en utökning av serveringspersonal ske, alkohol får ej serveras till ungdomar under 18 år. Barsservering är ej godkänt och kommunens tillsynsenhet ska vara informerad.

Vid serveringar som är utpräglade ungdomsmiljöer, ska större restriktivitet råda med tillstånd av spritdrycker.

Serveringstider

Enligt Alkoholagen får serveringen börja klocka 11.00 och ska vara avslutad senast klockan 01.00 om inte tillståndsmyndigheten beslutar om annan sluttid och då krävs särskilda skäl.

Serveringstiden har en viktig funktion när det gäller att motverka störningar för närboende samt alkohol- och ordningsproblem.

Vid prövning av serveringstid ska i likhet med prövningen särskilt beakta risken för alkoholpolitiska olägenheter.

Serveringstid för uteservering bör gälla samma tid som inomhus om inte polis eller miljöförvaltning har något att erinra.

Allmänt gäller att serveringlokalen ska vara utrymd senast 30 minuter efter serveringstidens utgång.

Socialnämndens (eller motsvarande) riktlinjer för tillsyn av detaljhandel med försäljning av öl klass II

Den som bedriver detaljhandel med öl ska anmäla verksamheten i den kommun där försäljning sker. Anmälan ska göras senast när verksamheten påbörjas. Den som bedriver detaljhandel med öl ska utöva särskild tillsyn (egentillsyn) över försäljningen. För tillsynen ska det finnas ett för verksamheten lämpligt program. Programmet ska vara godkänt av kommunen. Tillsynsavgift tas ut.

- Enligt alkoholagen ska polismyndighet och kommunen utöva tillsyn över detaljhandel med servering/försäljning av öl klass II av polismyndighet och kommun. Tillfällig försäljning av öl klass II kan inte medges

Kontroll ska ske enligt följande:

- Att försäljning inte sker till personer under 18 år.
- Att försäljning inte sker till berusade personer.

- Att försäljning inte sker om det finns misstanke om att den ska överlämnas till person under 18 år.
- Att mat serveras/säljes i butiken.
- Att lokalen är godkänd som livsmedelslokal enligt 22 § livsmedelslagen.
- Egentillsyn ska ske av de som säljer/serverar öl klass II samt att de ska vara godkända av kommunen.
- Tillfällig försäljning av öl klass II kan inte medges

För att tillsynen ska kunna bli effektiv behöver samarbete byggas upp med andra myndigheter och organisationer samt med försäljningsställen.

Överklagande

Alla beslut enligt Alkohollagen kan överklagas till länsrätt. Rätt att överklaga har den som direkt berörs av beslutet.

Tillsyn gällande serveringstillstånd och detaljhandel med öl klass II

Tillsynen delas upp i tre delar:

- **Yttre tillsyn:** på serveringsstället.
- **Inre tillsyn:** kontroll och kontakt med skatte-, kronofogde-, polismyndighet, miljö- och hälsoskydd samt räddningstjänst. Gäller endast serveringstillstånd.
- **Förebyggande tillsyn:** Information och upplysningsarbete.

Avgifter och Tillsynsavgifter. Bilaga till Riktlinjer för serverings- tillstånd och detaljhandel med öl klass II 2005-11-15.

Kommunen har enligt Alkohollagen rätt att ta ut tillsynsavgifter för att täcka omkostnader. När det gäller tillfälliga tillstånd för slutet sällskap tas dessa avgifter ut i samband med ansökan. I övrigt tas avgiften ut separat för återkommande och extra tillsyn. Kommunen ska ha kostnadstäckning för tillsynen.

Tillsynsavgiften för permanenta alkoholtillstånd delas upp i grundavgift och tillsynsavgift. Grundavgiften är baserad på serveringstiden. Avgiften delas upp i två grupper:

Grupp	Avgift
Grupp A: Permanenta slutna tillstånd till föreningar som ej driver försäljning med vinstintresse, samt restauranger med tillstånd till kl. 00.00	2 000:-
Grupp B: Restauranger med tillstånd till kl. 02.00	4 000:-

Tillsynsavgiften är räknad på omsättningen av försäljning av starköl, vin och spritdrycker.

Omsättning	Avgift	
0:-	50 000:-	500:-
50 001:-	100 000:-	1 000:-
100 001:-	250 000:-	2 500:-
250 001:-	500 000:-	5 000:-
500 001:-	1 000 000:-	7 500:-
1 000 001:-		12 000:-

Vid uträkning av tillsynsavgift lägger man ihop grundavgiften och omsättningsavgiften till en total tillsynsavgift. Denna kostnad betalas en gång per år.

Vid ej inlämnad restaurangrapport kommer kommunen att placera tillsynsavgiften i närmast högre avgiftsklass mot senast inlämnade restaurangrapport (se ovanstående avgiftstabell). Serveringstillståndet kan också komma att ifrågasättas.

Vid tillfälligt tillstånd till allmänheten ska redovisningsblankett lämnas till den kommun som serveringstillståndet givits. Tillsynsavgiften beräknas på omsättningen.

Tillsynsavgift för öl klass II per år

Tillsynsavgift 1:a året	1.460:-
Tillsynsavgift följande år	1.260:-
Periodisk försäljning, dock högst 6 månader.	630:-
Återbesök debiteras särskilt utifrån timkostnad	

Tillsynsavgiften debiteras en gång per år och försäljningsställe/serveringsställe.

Avgifter för serveringstillstånd

Enligt Alkohollagen (SFS 1994:1738) 7 kap 13 § ges kommunerna rätt att ta ut avgifter för prövning av ansökningar om serveringstillstånd.

Kommunernas arbete med serveringstillstånd är myndighetsutövning med ett direkt lagstöd för avgiftsuttag. Avgifterna ska täcka kommunens kostnader för prövningen.

Gemensamt för alla ansökningar är att tillståndsmyndigheten (kommunen) diarieför ansökan, tar in ansökningsavgiften och utarbetar ett underlag (tjänsteskrivelse) för beslut i nämnd eller av tjänsteman samt därefter utfärdar ett tillståndsbevis eller handling för meddelande till beslut.

Ansöknings- och anmälningsavgifter och handläggningstider

Tillståndsansökningar för tillstånd under semesterperioden 15 jun--15 augusti måste inlämnas så att handläggningstiderna normalt kan inrymmas före 15 maj.

Rekommenderade handläggningstider redovisas nedan. Avvikelser kan förekomma.

Permanent serveringstillstånd till allmänheten eller till slutet sällskap. Handläggningen omfattar sökandes alla serveringsytor. Handläggningstid är tre månader.	7 000:-
Tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten upp till tre dagar. Handläggningstid är två månader.	4 000:-
Tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten längre än tre dagar. Handläggningstid är två månader.	5 000:-
Tillfälligt serveringstillstånd till slutna sällskap. Sammanhängande dagar plus 100:-/dag. Handläggningstid två veckor.	500:-
Utvidgat serveringstillstånd. Handläggningstid två månader.	3 000:-
Utvidgat serveringstillstånd vid enstaka tillfälle i egen lokal. Handläggningstid två veckor.	500:-
Utökad serveringstid. Handläggningstid två månader.	3 000:-

Utökad serveringstid tillfälligt vid enstaka tillfälle. Handläggningstid två veckor.	500:-
Tillfälligt tillstånd till konkursförvaltare. Handläggningstid två veckor.	2 000:-
Ändringar i ägarförhållande med samma juridiska person. Bolagsändring. Handläggningstid två månader.	2 500:-
Permanent paustillstånd. Handläggningstid tre månader.	4 000:-
Tillfälligt paustillstånd. Handläggningstid två veckor.	500:-
Övriga tillfälliga tillstånd. Handläggningstid en månad.	500:-

Ansökningsavgifterna justeras årligen i enlighet med konsumentprisindex basår 2006 med avrundning till närmaste hundratal kronor.

Ansökningsavgifterna ska vara kommunen tillhanda innan ansökan behandlas. Handläggningstiden påbörjas när samtliga handlingar har inkommit.